

Tema: Statutul Nutrițional al populației în Republica Moldova

Absolvent:

Grinciuc Alexandru

Conducător:

conf.dr. Suhodol Natalia

Chișinău – 2020

**Ministerul Educației, Culturii și cercetării al Republicii Moldova
Universitatea Tehnică a Moldovei
Facultatea Tehnologia Alimentelor
Departament Alimentație și Nutriție**

**Admis la susținere
Șef de departament:
dr. conf. univ. Chirsanova A.**

”_”_____2020

Statutul nutrițional al populației din Republica Moldova

Teza de master

Student:_____ (Grinciuc A)

Conducator:_____ (Suhodol N.)

Chișinău – 2020

Rezumat

Teza de masterat cu tema „Statutul nutritional al populației din Republica Moldova” este constituită din 3 capitole, în care este argumentată și detaliată importanța nutrițională din R.M.

Scopul este stabilirea statutului nutritional al populației Republicii Moldova

Obiectivele

- Studiul sistemelor de supraveghere nutritional
- Analiza politicilor de control a statutului nutritional
- Analiza statutului nutritional al Republicii Moldova
- Studiul obiceiului alimentare ca factor de risc comportamental de influență nutrițională
- Recomandările nutriționale

Organizații internaționale care se implică în nutriție se descrie în capitolul 1 și deja organizațiile naționale din R.M din domeniul alimentației. Politicile internaționale și naționale de control nutritional.Urmează apoi tot în acest capitol principiile alimentației sănătoase,norme fiziologice ale anumitor grupuri de persoane.În capitolul am continuat cu Materiale și metode unde am descris metodele de studiu la această temă aleasă. La ultimul capitol am început cu statutul nutritional al populație din R.M cu prelucrare de date statistice aratate prin diagrame cu comparație față de normele Organizației Mondiale a Sănătății la toate grupele de produse aflate în tabelul 7 din capitolul 3,am atins subiectul și de nutriția diferitor grupuri de populație,maladiile alimentare,recomandările.Sigur la final am finisat cu o concluzie.Studiul bibliografic inspirat din mai multe surse cu un numar de 33 de unități.

Cuvinte cheie statut nutrițional,politici nutriționale,normefiziologice,date,statistice,maladii nutriționale,grup de populație, recomandări nutriționale.

Summary

The master's thesis on "The nutritional status of poultry in the Republic of Moldova" consists of 3 chapters, which argues and details the nutritional importance of R.M.

The purpose is to establish the nutritional status of the Republic of Moldova objectives

- Study of nutritional surveillance systems
- Analysis of nutritional status control policies
- Research on the nutritional status of the Republic of Moldova
- The study of eating habits as a behavioral risk factor for nutritional influence
- Nutritional recommendations of the Republic of Moldova
- Nutritional recommendations to the population of the Republic of Moldova

International organizations involved in nutrition are described in Chapter 1 and already the national organizations in the R.M. in the field of nutrition. International and national nutrition control policies. Then also follow in this chapter the principles of healthy eating, the physiological norms of certain groups of people. In the chapter we continued with Materials and methods where we described the study methods for this chosen topic. In the last chapter we started with the nutritional status of the population of the Republic of Moldova with the processing of statistical data shown by diagrams compared to the rules of the World Health Organization in all product groups in Table 7 in Chapter 3, we touched on the subject and nutrition of different groups population, foodborne illnesses, recommendations. Surely in the end I ended up with a conclusion. Keywords nutritional status, nutritional policies, physiological norms, data, statistics, nutritional diseases, population group, nutritional recommendations

Cuprins

Introducere	6
I.Studiul Literar	7
1.1.Sisteme de supraveghere nutrițională	
1.1.1 Organisme internaționale	7
1.1.2.Sistemul național de supraveghere nutrițională	8
1.2 Politicile internaționale și naționale pentru controlul asupra statutului nutritional	9
1.2.1. Politicile Organizației Mondiale a Sănătății	13
1.2.2. Politicile Uniunii Europene	17
1.2.3. Politicile naționale	21
1.3.1. Normele fiziologice și sortimentul de produse alimentare de consum zilnic pentru copii.	25
1.3.2. Normele fiziologice și sortimentul de produse alimentare de consum zilnic pentru adolescenți	27
1.3.3.Normele fiziologice și sortimentul de produse alimentare de consum zilnic pentru adulți și vîrstnici	29
1.3.4.Normele fiziologice și sortimentul de produse alimentare de consum zilnic pentru femei însărcinate	32
II. Materiale și metode	34
III.Rezultate și discuții	39
3.1 Statutul nutrițional al R.M	
3.1.1 Nutriția diferitor grupuri de populație	49
3.1.2 Maladiile determinate de deficiențele în nutriție	51
3.2 Obiceiuri alimentare ca factorilor de risc comportamental de influență nutrițională	59
3.3 Recomandări nutriționale	69
Concluzie	
Bibliografie	

Bibliografie

1. Agenția națională de sănătate publică (<http://www.ansa.gov.md/ro/content/prezentare-generală>)
2. „Borozan A-B. Microbiologie (indrumator de lucrari practice). Timisoara: Editura Mirton. 2006, 104 p.3. „
3. „Cele 6 direcții strategice ale Organizației Mondiale a Sănătății WHO>Programmes and projects > Nutrition > Nutrition health topics”
4. Codex Alimentarius sistems (www.consilium.europa.eu/ro/council-eu/preparatory-bodies/codex-alimentarius-working-party)
5. Vladei Natalia, Chirsanova Aurica Biochimie structurale, Universitatea Tehnică a Moldovei. Chișinău: Bons Offices, 2020. 116 p. ISBN: 978-9975-87-744-2..
6. Jorj Ciumac, Vladislav Reșitca, Aurica Chirsanova, Tatiana Capcanari, Eugenia Boaghi. *Общая технология пищевых производств*. Chișinău, Editura „Tehnică – UTM”, 2019. ISBN 978-9975-45-582-4. CZU 663/664(075.8), O-280. Coli de tipar 54,5.–435p.
7. Jorj Ciumac, Aurica Chirsanova, Vladislav Reșitca. *Technologie culinaire*. ISBN 978-9975-87-563-9. 2020. CZU 641.5(075.8). Aprobare spre editare la Senatul UTM din 26.11.2019. 201 p.
8. „GHID PRIVIND SUPRAVEGHEREA NUTRIȚIONALĂ, autori Galina Obreja, medic, Centrul Național de Sănătate Publică Angela Ciobanu, doctor în medicină, medic, Centrul Național de Sănătate Publică 2012”
9. „Guideline Sugars intake for adults and children, Geneva. WHO, 2015,,
10. „Gutțul A., Alimentația copiilor. Chișinău, 2000,,
11. „Hotărîrea Guvernului nr. 730 din 08.09.2014 "Cu privire la aprobarea Programului național în domeniul alimentației și nutriției pentru anii 2014-2020 și Planului de acțiuni pentru anii 2014-2016 privind implementarea Programului național".
12. „Hotărîrea Medicului șef sanitar de stat al RM nr. 2 din 01.08.2014 "Cu privire la instruirea igienică a angajaților".
13. Calcatiniuc Dumitru, Grițco Cătălina, Chirsanova Aurica, Boiștean Alina, The impact of organic food on the Moldovan market, International Scientific Conference on Microbial Biotechnology 4th edition, Chisinau, Moldova, October 11-12, 2018, p.76 , ISBN 978-9975-3178-8-7 https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/76-76_1.pdf
14. Chirsanova Aurica, Calcatiniuc Dumitru. THE IMPACT OF FOOD WASTE AND WAYS TO MINIMIZE IT. *Journal of Social Sciences*. Vol. IV, no. 1, 2021, pp. 128 – 139 DOI: [https://doi.org/10.52326/jss.utm.2021.4\(1\).15](https://doi.org/10.52326/jss.utm.2021.4(1).15)

15. Chirsanova Aurica, Reșitca Vladislav. Factori de bază ce influențează politicile alimentare și nutriționale la nivel internațional. Meridian ingineresc. Universtitatea Tehnică a Moldovei. Nr.3, 2013, ISSN 1683-853X. p.86-92. https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/27531
16. CHIRSANOVA, A., Analiza senzorială a produselor lactate : Ciclul de prelegeri, Univ. Tehn. a Moldovei, Fac. Tehnol. și Manag. în Industria Alimentară, Cat. Tehnol. și Organiz. Alimentației Publice.- Ch.: U.T.M., 2009.
17. „Kominiarek M.A., Rajan P. Nutrition Recommendations in Pregnancy and Lactation. Med Clin N Am, 2016, 1199-1215.5. O'Connor DL, Blake J, Bell R, Bowen A, Callum J, Fenton S et al. Consensus canadian sur la nutrition féminine: adolescence, reproduction, ménopause et au-delà. J Obstet Gynaecol Can. 2016 Jun;38(6):555-609.,
18. „Nutritie, Politici internaționale în domeniul nutriției, Politici naționale, Situația în R.M blog articol Lilea Ona 2019”
19. „Nutriție, Sisteme alimentare și suport politic legat de FAO (www.fao.org/policy-support/policy-themes/nutrition-food-systems/en/),,
20. „Profilul R.M legat de FAO www.fao.org/countryprofiles/index/en/?iso3=MDA”
21. „Programele europene despre Alimentația din 2009 până astăzi articole context an 2018”
22. „Réjean D. Les contaminants des aliments : de la ferme à la table... d'examen. Le Médecin du Québec, vol. 45, nr. 12, p. 21-28.,
23. Managementul calității produselor alimentare : Indicații metodice / [elab.: Aurica Chirsanova, Alina Boiștean, Corina Cioban ; red. resp.: Aurica Chirsanova] ; Univ. Teh. a Mold., Fac. Tehnol. și Managem. în Ind. Aliment., Cat. Tehnol. și Organiz. Aliment. Publice. – Ch.: Tehnica – UTM, 2013. – 60 p.
24. „Seminar Siguranță alimentară și nutriție umană seminar 1 autor GIURGIULESCU LIVIU”
25. „Chira A., Niculescu N. Ghid pentru managementul siguranței alimentului conform principiilor sistemului HACCP (exemplificare pentru industria produselor din carne), Ed. București: New Systems. 2005, p.138-143.5.,,
26. „Advisory Committee on the Microbiological Safety of Food Second Report on Campylobacter. Food Standards Agency, London: HMSO. 2005 195 p.2.,
27. Anuarul statistic al Republicii Moldova/Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova. Chișinău: Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova, 2016.– 384p. <http://www.statistica.md/pageview.php?l=ro&idc=263&id=2193>
28. Managementul calității produselor alimentare : Indicații metodice / [elab.: Aurica Chirsanova, Alina Boiștean, Corina Cioban ; red. resp.: Aurica Chirsanova] ; Univ. Teh. a Mold., Fac.

Tehnol. și Managem. în Ind. Aliment., Cat. Tehnol. și Organiz. Aliment. Publice. – Ch.: Tehnica – UTM, 2013. – 60 p.

29. Bruinsma J. World agriculture: towards 2015/2030. An FAO perspective. Rome, Food and Agriculture Organization of the United Nations/ London, Earthscan, 2003.

30. Dhobale M. Neurotrophic Factors and Maternal Nutrition During Pregnancy. Vitamins and Hormones, Volume 104, 2017, p. 343-366.2.

31. Fan, Shenggen, Emily EunYoung Cho, Christopher Rue. Food security and nutrition in an urbanizing world: A synthesis of the 2017 Global Food Policy Report. In: China Agricultural Economic Review, 2017, V.9, No. 2, p. 162-168.

32. Food and Nutrition Guidelines for Healthy Pregnant and Breastfeeding Women. Ministry of Health. Wellington, New Zealand, 2006, 200 p.3.

33. Ho A., Flynn A.C., Pasupathy D. Nutrition in pregnancy. Obstetrics, gynaecology and reproductive medicine. 2016, 26:9. p. 259-264.4.

34. Kearney J. Food consumption trends and drivers. In: Philosophical transactions of the Royal Society of London. Series B, Biological sciences, 2010, Issue 365(1554), p.2793-2807.

35. National Programme in the field of food and nutrition 2014-2020. Published in Monitorul oficial, Nr. 270-274, sept., 2014.

36. Rehm, Colin D., Adam Drewnowski. Trends in consumption of solid fats, added sugars, sodium, sugar-sweetened beverages, and fruit from fast food restaurants and by fast food restaurant type among US children, 2003–2010. In: Nutrients, 2016, V. 8, no. 12, p. 804-812.

37. Nutriția în sănătatea publică autori (Nicolae Opopol Galina Obreja Angela Ciobanu) Casa editorial-poligrafică Bons Offices Chișinău • 2006

38. World Health Report. Reducing Risks Healthy Life. 2002

39. Raportul Mondial de sănătate. Sisteme de sănătate și îmbunătățirea performanțelor anul 2000.

40. European health for all database, WHO/Europe, updated, January, 2006

41. Exesul de sare zahar și grăsimi aut. Dr. Bianca Cucos articol an 2017

42. Recomandări generale pentru un stil de viață sănătos aut. Răzvan Niculescu articol 2008

43. Recommendations pour un une Politique de nutrition en santepublique en faveur des enfants et des meres en Republique de Moldavie”. Rapport de Mission du 18 juin 1999, UNICEF, Bureau pour la Republique de Moldavie.